

32.**Nařízení vlády republiky Československé
ze dne 9. února 1922,**

**kterým se prodlužuje omezení práva stěhova-
cího podle nařízení ze dne 15. července 1921,
čís. 235 Sb. z. a n.**

Podle zákona ze dne 25. ledna 1922, čís. 31
Sb. z. a n., se nařizuje:

§ 1.

Doba, po kterou podle § 1 nařízení ze dne
15. července 1921, čís. 235 Sb. z. a n., přesí-
dlení do obcí v ustanovení tom jmenovaných
jest dovoleno jen za podmínek, stanovených
zákonem ze dne 17. března 1921, čís. 118 Sb.
z. a n., o omezení práva stěhovacího, prodlu-
žuje se do 31. prosince 1922.

§ 2.

Toto nařízení nabývá účinnosti vyhlášením.

§ 3.

Ministru sociální péče se ukládá, aby toto
nařízení provedl v dohodě s ministrem vnitra.

Dr. Beneš v. r.

Udržal v. r.	Černý v. r.
A. Novák v. r.	Habrman v. r.
Dr. Šrobár v. r.	L. Novák v. r.
Dr. Dolanský v. r.	Staněk v. r.
Srba v. r.	Tučný v. r.
Dr. Dérer v. r.	Dr. Vrbenský v. r.

33.**Zákon ze dne 27. ledna 1922****o užití dopravních cest a nemovitostí pro
telegrafy.**

Národní shromáždění republiky Českoslo-
venské usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Státní telegrafní správa jest oprávně-
na, aby na dopravních cestách telegrafy zřizo-
vala a udržovala.

(2) Dopravními cestami rozumějí se ulice,
náměstí, mosty, silnice, cesty polní, lesní a
jiné, dále železnice, lanové a vodní dráhy

i s pobřežím, ať jsou komunikace tyto ve
vlastnictví, ve správě a v užívání státu, ve-
řejných korporací neb osob soukromých.

(3) Telegrafem rozumějí se ve smyslu to-
hoto zákona veškeré státem spravované do-
pravní prostředky pro všeobecnou výměnu
zpráv anebo signálů za pomoci elektrické
energie nebo zhuštěného vzduchu.

(4) V zařizování a udržování telegrafů jsou
zahrnuty i všechny práce, které souvisejí
s překládkou, rozšířením, odstraněním a pře-
měnou vedení.

§ 2.

Jsou-li stavba, udržování a provoz telegra-
fů na dopravní cestě pro její polohu, povahu,
délku a její účel technicky nemožný, u velké
míře obtížný, s nepochybným nákladem spo-
jený, nebo má-li se dosíci telegrafního spo-
jení se služebnami a účastnickými stanicemi
mimo dopravní cesty, mohou telegrafy vy-
bočovati z cest dopravních a probíhati po ve-
řejných anebo soukromých pozemcích, i když
jsou zastavěny, ohraženy, kulturami osázeny
nebo jinak upotřebeny, a lze k zavedení te-
legrafu užítí i budov a jinakých zařízení na
pozemku ležících.

§ 3.

(1) Telegrafy umísťují se takovým způso-
bem, aby zájmy soukromé byly co možno
šetřeny.

(2) Na nemovitostech železničních a v je-
jich blízkosti mohou býti telegrafy zřizovány
a udržovány (§ 1, odst. 4.) jenom, pokud tím
netrpí bezpečnost a pravidelnost železnič-
ního provozu. Stavba nových a přestavba do-
savadních telegrafů na pozemcích železnič-
ních a v blízkosti železnic může býti prove-
dena pouze dle projektů schválených želez-
niční správou podle ustanovení platných
předpisů železničních.

(3) Po provedení stavebních neb udržova-
cích prací na telegrafech uvede se dopravní
cesta nebo nemovitost s urychlením do nále-
žitého stavu.

(4) Telegrafem nemá býti správě veřej-
ného statku a vlastníku nebo uživateli sou-
kromé nemovitosti zabráněno, aby volně na-
kládali nemovitostí, ji měnili, na ní stavěli
a pod. Kdyby snad tím mohl býti nějak ohro-
žen telegraf nebo telegrafní provoz, má ten,
kdo nakládá s nemovitostí, užitou pro te-
legraf, vůči telegrafní správě tyto povin-
nosti:

1. Uvědomiti telegrafní správu o zamýšlených pracích, vyjímaje nebezpečí v prodlení, nejméně 4 týdny před jejich počítím, a v této době musí telegrafní správa na vlastní útraty provést v zájmu telegrafu, čeho je třeba. Bylo-li mu však telegrafní správou včas oznámeno, že čtyřnedělní lhůta pro zajištění nebo přeložení telegrafu nestačí a že se z té příčiny žádost o přiměřené prodloužení lhůty zároveň podává u politického úřadu prvé stolice, anebo jde-li o železniční nemovitosti, u železniční správy, musí se svými pracemi počkat až do uplynutí povolené lhůty delší, která nesmí přesahovati 3 měsíce.

2. Nahraditi telegrafní správě škodu, kterou jí způsobil,

a) na telegrafu a v telegrafním provozu opatřeními, při nichž vlastní vinou zanedbal svých povinností podle odstavce 1.,

b) tím, že úmyslně nesprávným sdělením o zamýšleném nakládání s nemovitostí přivodil změnu nebo přeložení telegrafu,

c) zamítnutím jejího návrhu, aby k dosažení svého účelu místo vlastního projektu použil jiných zcela vhodných způsobů a prostředků, jež by umožnily další ponechání telegrafu bez nákladných změn, jestliže se telegrafní správa současně nabídla, že ponese případné větší náklady spojené s uskutečněním jejího návrhu.

(5) Při zařizování a udržování telegrafů (§ 1, odst. 4.) třeba šetřiti náboženského neb národního citu obyvatelstva, malebnosti a krásy krajiny, historických a uměleckých památek a bedlivě uvážiti potřeby vojenské obrany státu.

§ 4.

(1) Telegrafní vedení se

a) buď napne nad zemí v takové výši, aby jednak tím ani dopravní ruch, ani předměty na dopravní cestě nebo pozemku užitém k vedení nebyly zasaženy, jednak aby telegrafní zřízení k němu snadně mohli přistupovati,

b) buď vloží do tělesa dopravní cesty neb užitého pozemku, i když jest obezděn nebo zastavěn.

(2) Podpěry nadzemního vedení vztyčují se zpravidla v tělese dopravní cesty, a je-li nutno, také v jiném užitém pozemku, z dopravních a stavebních důvodů též na budovách nebo jiných objektech, a to na zdech, fasádách, střechách, terasách a pod., s náležitým zřetelem ke stavebně-policejním a bezpečnostním požadavkům, jakož i pokud možno k historické nebo umělecké ceně objektu.

§ 5.

Zřizenci a dělníci telegrafní správy, pověření zřizováním a udržováním telegrafů, jakož i pracemi přípravnými, smějí vstupovati na cizí nemovitosti, ale do budov zpravidla jen ve dne. Při tom se musí napřed ohlásiti a předložiti úřední průkaz.

§ 6.

(1) Telegrafní správa užívá veřejných a soukromých nemovitostí k účelům telegrafním (§§ 1 a 2) bez úplaty.

(2) Telegrafní správa jest však povinna nahraditi škodu, která vzejde veřejnému statku, vlastníkům a uživatelům soukromých nemovitostí a držitelům věcných práv, nájemcům nebo pachtýřům telegrafem, zvláště jeho zřízením, udržováním, změnou a odstraněním, nevznikla-li škoda ta vinou toho, jenž činí nárok na náhradu.

(3) Za škody se opětující stanoví se náhrada jednou pro vždy nebo ročním důchodem. Byla-li stanovena jednou pro vždy, nemají ani právní nástupci těch, kdož náhradu přijali, nároku dalšího. Byla-li náhrada již jednou stanovena, nemůže odškodněný žádati za její zvýšení pro změnu hospodářských nebo jiných poměrů.

(4) Telegrafní správě jest však v případě, kdy náhrada byla stanovena důchodem, vyhrazeno právo žádati nové vyměření důchodu přiměřené změněným poměrům, po případě právo zaplatiti náhradu kdykoli jednou pro vždy.

(5) Užití nemovitostí pro telegrafy a povinnost telegrafní správy k náhradě nejsou předmětem zápisu do pozemkových knih a na toto užití nemovitostí se nevztahují ustanovení soukromého práva o vydržení a promlčení.

§ 7.

(1) Telegrafní správa může správám, vlastníkům neb uživatelům dopravních cest, pozemků a stromů na nich vysazeného uložit, aby v přiměřené lhůtě v rozsahu nezbytně nutném na její náklad oklestili stromy, pokud toho potřebuje stavba a udržování telegrafův anebo pokud toho vyžaduje nerušený provoz.

(2) Nebude-li tomu vyhověno, provede státní správa oklestění sama.

(3) Totéž právo jí přísluší, je-li provoz porušen nebo ohrožen.

§ 8.

(1) Sblíží-li se navzájem telegrafní zařízení a zařízení silnoproudé anebo jiné slaboproudé, dále střetne-li se telegrafní zařízení se zařízeními silničními, melioračními, plynovody, vodovody, kanály a pod., musí pozdější zařízení býti tak vypraveno, aby neohrožovalo veřejné bezpečnosti a nerušilo provozu zařízení dřívějších.

(2) Kdyby to nebylo možno, provede se v zájmu veřejné bezpečnosti a nerušeného provozu všech zúčastněných zařízení nezbytná změna, po případě překládka nebo jiné umístění toho zařízení, u kterého takové opatření, vyhovující plně účelu, bude spojeno s nejmenší hospodářskou ztrátou včetně výloh provedením vzešlých. Tyto výlohy nese podnikatel zařízení pozdějšího anebo, kdyby byly nutny pro vadný stav některého zařízení dřívějšího, podnikatel zařízení vadného.

(3) Zásady v tomto paragrafu platí jen potud, pokud neustanovují něčeho jiného paragrafy předchozí anebo zvláštní smlouvy a koncese.

§ 9.

(1) Stavbu nových telegrafních vedení a překládky velkého rozsahu provádějí ředitelství pošt a telegrafů podle předchozích paragrafů na základě plánu určujícího polohu vedení, a kde jest umístěno na budovách a mimocestných pozemcích, také polohu jeho podpěr, s vědomím a souhlasem správ nebo vlastníků postižených nemovitostí a držitelů zasažených práv věcných a jinakých zařízení (§§ 3 a 8).

(2) Vyrozumění veřejných zájemníků a vzešlých elektrických podniků podle zákona ze dne 22. července 1919, č. 438 Sb. z. a n., stane se přímo, zájemníků soukromých buď přímo nebo veřejnou vyhláškou v obcích, v jejichž obvodu postižené nemovitosti leží, s vyzváním, aby nahlédnouce do dílčího plánu, vyloženého u nejbližšího poštovního úřadu, do 14 dnů po přímém uvědomění nebo po uveřejnění vyhlášky uplatnili své námitky a nároky na náhradu u příslušného ředitelství pošt a telegrafů. Neuzná-li ředitelství námitky a nedohodne-li se o nich se zájemníky po dobrém, odevzdá věc zemskému politickému úřadu, který podle potřeby provede šetření na místě, opatří odborné dobrozdání a vydá rozhodnutí konečné.

(3) Pokud jde o změny menšího rozsahu na telegrafních tratích, jež netýkají se železničních nemovitostí, a o udržovací práce na nich, nemají námitky zájemníků, neuzná tele-

grafní správou, odkladného účinku. Může tedy telegrafní správa přikročiti ku provádění potřebných prací za osm dní po vyrozumění zájemníků, a vyžaduje-li toho udržení telegrafního provozu, již před uplynutím této lhůty, i když těmito pracemi se zasahuje do práv zájemníků podstatně jiným způsobem než dosud, anebo když se jimi postihují nové nemovitosti, nová věcná práva a nová zařízení.

(4) Námitky uplatní zájemníci u ředitelství pošt a telegrafů, projednají se podle řízení pro stavbu nových telegrafních vedení a překládky velkého rozsahu, a může konečný nález zemského politického úřadu zníti též na odstranění telegrafního zařízení.

(5) Náhrada žádaná zájemníky anebo telegrafní správou stanoví se, nedojde-li k dohodě, u okresního soudu řízením nesporným, na Slovensku a v Podkarpatské Rusi podle zásad zákonného článku XLI z r. 1881. Příslušným jest okresní soud, v jehož obvodu jest předmět, kterého se týká telegrafní zařízení.

(6) Žádost za náhradu dlužno podati v preklusivní lhůtě jednoho roku, počínajíc od doby, kdy se poškozený o škodu dověděl.

(7) Útraty řízení nese telegrafní správa, pokud nebyly způsobeny zaviněním zájemníků.

§ 10.

(1) Žádají-li toho důležité důvody provozní a technické, nebo je-li náklad na zřízení telegrafů a příslušenství jejich včetně služeben a skladišť na jiném místě nepoměrně vysoký, může telegrafní správa žádati o vyvlastnění.

(2) Předmětem vyvlastnění může býti buď vlastnictví, nebo služebnost pro vždy nebo na čas.

(3) Při služebnosti může vlastník žádati, aby část pozemku, na němž se služebnost zřizuje, byla převzata telegrafní správou za přiměřenou náhradu ve vlastnictví.

(4) Nemůže-li následkem vyvlastnění části pozemku vlastník účelně užívati zbylé části, musí telegrafní správa vykoupiti celý pozemek.

(5) Vyvlastňovací nález vydá příslušný zemský politický úřad. O něm platí ustanovení § 13 zákona z 22. července 1919, čís. 438 Sb. z. a n.

§ 11.

Působnost, jež podle tohoto zákona přísluší zemskému politickému úřadu, vykonává na Slovensku a v Podkarpatské Rusi župan.

§ 12.

Podání, učiněná dle tohoto zákona u státních úřadů a protokoly tam sepsané, vyjímaje řízení soudní, jsou prosty kolků a poplatků.

§ 13.

Zákon tento platí také pro státní telegrafy, již dříve zřízené.

§ 14.

Tímto zákonem pozbývají platnosti ustanovení §§ 6 až 9 a 14 zák. čl. XXXI z r. 1888. Jeho provedení se svěřuje ministru pošt a telegrafů v dohodě se zúčastněnými ministry.

T. G. Masaryk v. r.

Dr. Beneš v. r.

Srba v. r.

34.

Zákon ze dne 31. ledna 1922

o nároku obchodních pomocníků a jiných zaměstnanců v podobném postavení na Slovensku a v Podkarpatské Rusi na peněžité požitky v některých případech vojenské povinnosti.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

Zaměstnanec na Slovensku a na území Podkarpatské Rusi,

a) který jest ustanoven u kupce při provozování obchodu převážně k úkonům kupeckým (obchodní pomocníci) nebo k službám vyšším nekupeckým, nebo

b) který jest převážně zaměstnán konáním služeb kupeckých nebo vyšších nekupeckých při provozování podniků nebo ústavů druhu níže uvedeného, byť i podnikatel neb ústav nebyl kupcem ve smyslu zákona obchodního,

1. ve všelikých podnicích, na které se vztahuje živnostenský řád,

2. v úvěrních ústavech, spořitelnách, záložnách, výdělkových a hospodářských společenstvech, zastavárnách, zaopatřovacích a rentových ústavech, nemocenských pokladnách, zapsaných pokladnách pomocných, všelikých pojišťovnách bez rozdílu, zdali provozují soukromé pojišťovací obchody nebo slouží účelům

veřejnoprávního pojišťování, jakož i ve svazech řečených ústavů,

3. v redakci, správě nebo prodeji periodického tiskopisu,

4. v kancelářích advokátů, notářů a patentních zástupců,

5. u civilních inženýrů, neautorisovaných architektů a u civilních geometrů,

6. v tabáčních trafikách a loterních sběrnách,

7. u obchodních dohodačů a zprostředkovatelů soukromých obchodů a v informačních kancelářích,

podrží, je-li od služby zdržen vykonáváním povinnosti vojenské, nárok na své peněžní požitky až do doby čtyř neděl, trval-li služební poměr již nepřetržitě jeden rok.

Tohoto nároku není, bude-li zaměstnanec povolán, aby konal presenční službu vojenskou na zákonem určenou jednorocní nebo delší dobu.

§ 2.

Osoby u kupce zaměstnané, jichž se jen výjimečně užívá k službám kupeckým, jakož i osoby, které konají převážně úkony podržené, nepokládají se za obchodní pomocníky.

§ 3.

Provozuje-li podnik druhu naznačeného v § 1 veřejný fond, země, župa, okres neb obec, vztahuje se tento zákon na zaměstnance, zaměstnané v těchto podnicích při službách kupeckých neb vyšších nekupeckých, zakládá-li se jich služební poměr na smlouvě soukromoprávní.

§ 4.

Ustanovení tohoto zákona netýkají se služebního poměru osob zaměstnaných jako úředníků nebo zřizenců státu, státního ústavu nebo státem spravovaného fondu.

§ 5.

Ustanovení tohoto zákona nevztahují se na učně ve smyslu živnostenského řádu, pak na zřizence námořní plavby a železnic, na zřizence v zemědělských a lesnických závodech, pokud tito nejsou obchodními pomocníky, jakož i na osoby, pro něž platí ustanovení všeobecného zákona horního.

§ 6.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení se zpětnou platností ode dne 23. října 1921. Ministru spravedlnosti se ukládá, aby